

KORRALDUS

Välisõhu saasteloa andmine

I ASJAOLUD

AS Lääne-Nigula Varahaldus (registrikood 10447162, aadress Pargi 6, Taebla alevik, Lääne-Nigula vald, 90801 Lääne maakond) (edaspidi ka *käitaja*) esitas 29.08.2016 Keskkonnaametile (edaspidi ka *loa andja*) välisõhu saasteloa taotluse ja lubatud heitkoguste projekti (edaspidi *LHK projekt*). Käitaja taotleb välisõhu saasteluba Taebla kooli katlamaja (edaspidi ka *käitis*) (aadress Gümnaasiumi tee 1, Pälli küla, Lääne-Nigula vald, Lääne maakond (kinnistu katastritunnus 77601:001:0744)) käitamiseks.

AS Lääne-Nigula Varahaldus põhitegevusalaks on soojusenergia tootmine, jaotamine ja müük (EMTAK kood 35301). Taebla kooli territooriumil asub katlamaja, kus paikneb õlikatel ja konteinerkatlamaja, kus asub pelletikatel. Seoses sellega, et konteinerkatlamaja käitas vastavalt AS Lääne-Nigula Varahaldus ja aktsiaselts Tootsi Turvas (registrikood 10021374) vahel sõlmitud soojatarnepingule kuni 30.04.2016 aktsiaselts Tootsi Turvas, on Taebla kooli territooriumil asuvate katelde käitamiseks väljastatud kaks saasteluba: konteinerkatlamaja käitamiseks välisõhu saasteluba nr L.ÕV/300819 (käitaja AS Lääne-Nigula Varahaldus, endine käitaja aktsiaselts Tootsi Turvas) ja välisõhu saasteluba nr ÕL-007-02, mis on väljastatud AS-le Taebla Kodu kolme kivisöekatla ja õlikatla käitamiseks. (AS Taebla Kodu on AS Lääne-Nigula Varahaldus eelmine ärinimi.) Täna on kivisöekatlad demonteeritud. Käesolevaga taotleb AS Lääne-Nigula Varahaldus nii pelletikatla kui ka õlikatla käitamiseks ühist saasteluba. Mõlema katla soojussisendile vastavaks nimisoojusvõimsuseks on 1,103 MW. Põhikatlak on pelletikatel. Puidupelletit kulub aastas kuni 600 tonni. Õlikatelt kasutatakse reservkatlana. Aastane prognoositav diiselkütuse kulu on kuni 10 tonni. Reservkatelt kasutatakse peakatla avarii või hooldustööde ajal, mõlemad katlad koos ei tööta. Kütuste põletamisel viiakse põletusseadmetest aastas välisõhku kokku kuni 14,62 tonni tahkeid osakesi, lämmastikoksiide, süsinikoksiidi, vääveldioksiidi, lenduvaid orgaanilisi ühendeid ja raskmetalle ning 31 tonni süsinikdioksiidi.

Käitise tootmisterritooriumi sihtotstarve on 100% ühiskondlike ehitiste maa. Käitisest põhjas paikneb tootmismaa, loodes elumaa, ülejäänud suundades ümbritsevad kinnistut maatulundusmaad. Lähim elamu asub katlamajast ca 50 m kaugusel põhjasuunas, koolimaja ca 60 m kaugusel idasuunas. Lähimaks samalaadseks saasteallikaks on Taebla kooli katlamajast

ca 480 m kaugusele jääv Aktsiaselts FAVOR (registrikood 10258449) tootmisüksus. Aktsiaseltsile FAVOR on väljastatud välisõhu saasteluba nr L.ÕV/321918. Aktsiaselts FAVOR põhitegevusalaks on metallitöötlus ja metallpindade katmine (EMTAK kood 25611).

Välisõhu saasteluba on välisõhu kaitse seaduse (edaspidi *VÕKS*) § 67 lõike 1 kohaselt dokument, mis annab välisõhu kaitse seaduses sätestatud juhtudel õiguse viia paiksest saasteallikast saasteaineid välisõhku ning määrab selle õiguse kasutamise tingimused. Vastavalt *VÕKS* § 67 lõikele 3 kohaldatakse välisõhu saasteloa taotlemisele ja andmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid.

Lähtudes *VÕKS* § 77 lõikest 1 registreeris loa andja esitatud taotluse Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 29.08.2016 nr 15-2/16/412 ning kontrollis esitatud taotluse ja LHK projekti vastavust keskkonnaministri 12.11.2013 määruse nr 66 (edaspidi *määrus nr 66*) „Välisõhu saasteloa ja erisaasteloa taotluse ja loa vormid ning loataotluse sisule esitatavad nõuded“ nõuetele. Saasteloa taotluse ja LHK projekti läbivaatamise käigus tekkisid loa andjal täpsustamist vajavad küsimused, millest loa andja teavitas käitajat 02.09.2016 kirjaga nr 15-2/16/412-2. Võrreldes lähteandmeid pelletikatla käitamiseks väljastatud välisõhu saasteloa nr L.ÕV/300819 aluseks olevas LHK projektis ja uues LHK projektis, leidis loa andja järgmised erinevused:

1. Vanas LHK projektis oli pelletikatla soojussisendile vastavaks nimisoojusvõimsuseks märgitud 1,103 MW, uues LHK projektis aga 1 MW.
2. Vanas LHK projektis oli puidupelleti alumiseks kütteväärtuseks märgitud 17,33 MJ/kg. Selle tõendamiseks oli LHK projektile lisatud Tallinna Tehnikaülikooli Soojustehnika instituudi poolt 2005. aasta detsembris läbi viidud kütuseproovi analüüsi aruanne. Uues LHK projektis oli puidupelleti alumiseks kütteväärtuseks märgitud 14,63 MJ/kg. Eesti ühe suurema pelletitootja AS Graanul Invest andmetel (www.graanulinvest.ee) on puidupelleti alumine kütteväärtus ca 17,28 MJ/kg.

Sellega seoses palus loa andja täpsustada, kui suur on pelletikatla tegelik soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus ja lisada puidupelleti alumist kütteväärtust tõendavad dokumendid.

Käitaja esitas parandatud saasteloa taotluse ja LHK projekti Keskkonnaametile 08.09.2016 (taotlus registreeriti Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 08.09.2016 nr 15-2/16/412-3). Käitaja nõustus, et pelletikatla soojussisendile vastavaks nimisoojusvõimsuseks on 1,103 MW ja puidupelleti alumiseks kütteväärtuseks on 17,28 MJ/kg. Keskkonnaamet pidas käitaja poolt esitatud andmeid piisavaks saasteloa menetluse algatamiseks, millest loa andja teavitas käitajat 09.09.2016 kirjaga nr 15-2/16/412-4.

Vastavalt *VÕKS* § 78 lõikele 4 avaldas loa andja 08.09.2016 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (www.ametlikudteadaanded.ee) loa menetluse algatamise teate. Ettepanekuid ja vastuväiteid loa taotluse avalikustamise käigus ei laekunud.

Vastavalt *VÕKS* § 78 lõikele 4 saatis loa andja 27.09.2016 kirjaga nr 15-2/16/412-5 käitaja saasteloa taotluse Lääne-Nigula Vallavalitsusele arvamuse saamiseks seoses menetletava loaga. Ühtlasi informeeris Keskkonnaamet Lääne-Nigula Vallavalitsust, et kui Lääne-Nigula Vallavalitsus oma arvamust määratud tähtajaks esitanud ei ole või palunud määratud tähtaega pikendada, võib Keskkonnaamet vastavalt *HMS* § 16 lõikele 2 lahendada ülalnimetatud saasteloa taotluse ilma Lääne-Nigula Vallavalitsuse arvamuseeta. Lääne-Nigula Vallavalitsus ei esitanud määratud tähtajaks oma ettepanekuid ega vastuväiteid ega palunud määratud tähtaega pikendada.

II KAALUTLUSED LOA ANDMISEL

HMS § 8 kohaselt on haldusorgan seadusega avaliku halduse ülesandeid täitma volitatud asutus. VÕKS § 70 kohaselt annab paikse saasteallika käitajale välisõhu saasteloa Keskkonnaamet. Käitaja taotleb välisõhu saasteluba kahele põletusseadmele summaarse soojussisendile vastava nimisoojusvõimsusega 2,205 MW. Välisõhu saasteluba on käitisele vajalik tulenevalt keskkonnaministri 11.06.2014 määruse nr 20 (edaspidi *määrus nr 20*) „Saasteainete heitkogused ja kasutatavate seadmete võimsused, millest alates on nõutav välisõhu saasteluba ja erisaasteluba“ § 2 lõikest 1, lõige 2 punktist 1, lõikest 3 ja lõikest 4, mille kohaselt on välisõhu saasteluba vaja, kui süsinikoksiidi heitkogus ületab 10 tonni aastas, tahkete osakeste (kõik fraktsioonid kokku (PM-sum)) heitkogus ületab ühe tonni aastas, lämmastikoksiidide heitkogus ületab 0,3 tonni aastas ja kui lenduvate orgaaniliste ühendite heitkogus ületab 0,1 tonni aastas ning § 3 lõikest 1, mille kohaselt on energia tootmisel saasteluba nõutav, kui käitise kõikide ühel tootmisterritooriumil asuvate põletusseadmete summaarne soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus ületab 0,3 MW ja nendest eraldub välisõhku vähemalt ühte saasteainet koguses, mis ületab vastava saasteaine künniskogust.

VÕKS § 68 lõige 2 sätestab, et kui saasteloa omamine on vähemalt ühe saasteaine tõttu kohustuslik, märgitakse saasteloa taotluses ja saasteloas kõik sellest saasteallikast eralduvad saasteained, mille heitkogus on aastas üks kilogramm või rohkem. VÕKS § 68 lõige 3 sätestab, et kui saasteallika käitaja ei ole ületanud määrusega nr 20 kehtestatud saasteainete heitkoguseid, siis on saasteainetel, mille heitkogus on aastas üks kilogramm või enam, informatiivne tähendus. Keskkonnaamet võtab aluseks VÕKS § 68 lõike 2 ja kannab välisõhu saasteloale kõik andmed, mis on aastas 1 kg ja enam.

Loa andja kontrollis välisõhu saasteloa taotluse ja LHK projekti vastavust keskkonnaministri 08.04.2011 määrusele nr 43 (edaspidi *määrus nr 43*) „Välisõhu saastatuse taseme piir- ja sihtväärtused, saasteaine sisalduse muud piirnormid ning nende saavutamise tähtsajad“. Määrus nr 43 § 2 lõige 2 sätestab, et paiksest saasteallikast eralduva saasteaine lubatud heitkoguse määramisel eeldatakse, et saasteaine sisalduse piirnormi täitmine on tagatud käitise tootmisterritooriumi piiril. Välisõhu saasteloa taotlus ja LHK projekt vastasid määruse nõuetele. Vastavalt LHK projektile ei ületa arvutuslikul teel määratud saasteainete saastetase ühegi saasteaine osas 10% vastavale saasteainele kehtestatud ühe tunni keskmisest saastatuse taseme piirväärtusest (SPV₁). LHK projektis toodud hajuvusarvutuste tulemustes on arvesse võetud saasteainete fooniandmeid, mis on saadud käitise mõjupiirkonda jäävate välisõhku sama saasteainet eraldavate saasteallikate (Aktiaselts FAVOR saasteallikad) koosmõju hindamisest. Määruse nr 66 § 13 lõige 4 punkti 1 kohaselt tuleb saasteainete hajumise arvutustulemuste analüüsis arvestada välisõhku sama saasteainet eraldavate saasteallikate koosmõju hindamisest saadud välisõhu saaste fooniandmeid.

VÕKS § 46 lõike 1 kohaselt kehtestab saasteainete heitkoguste määramise korra ja määramise meetodid keskkonnaminister määrusega. VÕKS § 46 lg 2 sätestab, et kui saasteaine heitkoguse määramiseks ei ole määramismeetodit käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt kehtestatud, võib saasteaine heitkoguse määramiseks kasutada rahvusvaheliselt üldtunnustatud või saasteloa, keskkonnakompleksloa või jäätmepõletamist käsitleva jäätmeloa andja hinnatud muud sarnast meetodikat, mille kasutamiseks annab kirjaliku nõusoleku Keskkonnaministeerium. Käitaja välisõhu saasteloa taotlusmaterjalides on põletusseadmest välisõhku eralduvate saasteainete heitkogused arvutatud keskkonnaministri 02.08.2004 määruse nr 99 „Põletusseadmetest välisõhku eralduvate saasteainete heitkoguste määramise kord ja määramismeetodid“ alusel.

VÕKS § 20 sätestab, et välisõhu saastatuse taseme määramise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. Saasteainete hajumisarvutuseks on kasutatud Tartu Ülikoolis välja töötatud modelleerimistarkvara AEROPOL (versioon 5.1), mis vastab keskkonnaministri 22.09.2004 määruses nr 120 „Välisõhu saastatuse taseme määramise kord“ § 8 lõige 1 punktis 1

toodud tingimustele (välisõhu saastatuse taseme määramiseks piirkonnas tohib kasutada Gaussi difusioonivõrrandi mudelit).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lõige 1 ja 2 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 (*edaspidi määrus nr 224*) "Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹" § 2 punkti 1 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise algatamist kaaluda, kui soojuselektrijaama või muu põletusseadme rajamisel (püstitamisel) või laiendamisel ning elektri- või soojusenergia tootmisel on põletusseadmete summaarne soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus 50-299 megavatti. Taebla kooli põletusseadmete summaarne soojussisendile vastav nimisoojusvõimsus 2,206 megavatti. Tuginedes eelnimetatule, eelhindangu koostamist vajalikuks ei peetud ja keskkonnamõju hindamist ei algatatud.

Vastavalt VÕKS § 89 lõige 1 punktile 6 peab paikse saasteallika käitaja kontrollima saasteallikast välisõhku viidud saasteainete heitkoguste koostist ja suurust ning nende vastavust saasteloas sätestatud kontrollarvudele. Taebla kooli katlamaja saasteainete heitkogused on määratud arvutuslikult. Vastavalt LHK projektis läbi viidud hajumisarvutuste tulemustele võib tahkete osakeste arvutuslik saasteainete sisaldus välisõhus küündida kuni $43 \mu\text{g}/\text{m}^3$, mis moodustab 8,6% tahketele osakestele kehtestatud ühe tunni keskmisest saastatuse taseme piirväärtusest SPV_1 ($500 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Teiste saasteainete arvutuslik saastetase jääb alla 5% lubatust. Saasteainete maksimaalne saastatuse tase tekib katlamaja korstnast ca 15 m kaugusel. Kuna saasteainete sisaldus välisõhus on võrreldes piirväärtustega madal, siis ei pea Keskkonnaamet vajalikuks saasteainete heitkoguste täpsustamist otseste mõõtmiste teel. Kaebuste korral jätab loa andja endale õiguse vajadusel lisada loasse täiendavaid tingimusi ja nõuda täiendavate leevendavate meetmete kasutamist heite vähendamiseks.

Vastavalt VÕKS § 89 lõige 1 punktile 4 ja lõikele 1¹ peab saasteallika valdaja kasutama saasteainete püüdmiseks paigaldatud seadmeid, kontrollima perioodiliselt nende efektiivsust ja pidama kontrollimise dokumenteeritud arvestust. Saasteainete püüdeseadme efektiivsuse kontrollimise sagedus määratakse saasteloaga kokkuleppel loa andjaga. Taebla kooli katlamajas kontrollitakse tsükloni tahkete osakeste püüdeefektiivsust vastavalt käitaja ja katlamaja tehnilise kontrolli läbiviija vahel sõlmitud käsunduslepingule kord kuus (kontrolli käigus puhastatakse tsükloni torud sinna kogunenud tuhast). Keskkonnaamet peab seda piisavaks kontrolli sageduseks ja täiendavaid nõudeid tsükloni püüdeefektiivsuse kontrolliks saasteloaga ei kehtesta.

Vastavalt VÕKS § 82 antakse saasteluba tähtajatult või kindlaksmääratud tähtjaks, olenevalt saasteloa eritingimustest. Käitaja taotles välisõhu saasteloa väljastamist tähtajatult. Kuna vastavalt VÕKS § 89 lõige 1, punktile 3 peab käitaja enne oluliste muudatuste kavandamist tehnoloogiaprotsessis ja saasteallikate parameetrite muutmisel teavitama sellest loa andjat ja kui tehnoloogiaprotsessi muutmisel kaasnevad sellega olulised muudatused kasutatavate seadmete võimsuse (vastavalt VÕKS § 78 lõikele 2), kütuse või saasteainete heitkoguste osas, taotlema vastavalt VÕKS § 85 lõige 1 punktile 4 uue välisõhu saasteloa, siis pidas loa andja võimalikuks anda käitajale saasteloa tähtajatult.

III OTSUSTUS

Arvestades, et antud välisõhu saasteloa taotluse menetluse käigus ei tuvastanud Keskkonnaamet taotluses kirjeldatud tegevuse vastuolu VÕKS ja muude sellest seadusest tulenevate alamate õigusaktidega, saab Keskkonnaamet väljastada AS-le Lääne-Nigula Varahaldus välisõhu saasteloa käitaja poolt taotletud ulatuses. Käesoleva otsusega väljastatav välisõhu saasteluba nr L.ÕV/328278 annab AS-le Lääne-Nigula Varahaldus õiguse käitada Taebla kooli (aadressil

Gümnaasiumi tee 1, Pälli küla, Lääne-Nigula vald, Lääne maakond) kinnistul (katastritunnus 77601:001:0744) asuvaid põletusseadmeid summaarse soojussisendile vastava nimisoojusvõimsusega 2,206 MW ja põletada puidupelletit kuni 600 tonni ning diislikütust kuni 10 tonni aastas. Loaga kehtestatakse saasteallikatele aastased ja hetkelised saasteainete maksimaalsed heitkogused.

Lähtudes eeltoodust, käitaja taotlusest ja tuginedes välisõhu kaitse seadusele § 70 ning Keskkonnaameti peadirektori 18.07.2016 käskkirja nr 1-1/16/287 "Regioonide põhimääruste kinnitamine" lisaga 2 kinnitatud Lääne regiooni põhimääruse punktidest 2.1 ja 3.5.8 **otsustan:**

1. Väljastada AS-le Lääne-Nigula Varahaldus (registrikood 10447162) tähtajatu kehtivusega välisõhu saasteluba nr L.ÕV/328278 Lääne maakonnas, Lääne-Nigula vallas, Pälli külas Gümnaasiumi tee 1 (kinnistu katastritunnus 77601:001:0744) asuva käitise käitamiseks.
2. Arhiveerida AS Lääne-Nigula Varahaldus välisõhu saasteluba nr L.ÕV/300819.
3. Arhiveerida AS Taebla Kodu välisõhu saasteluba nr ÕL-007-02.
4. Avalikustada AS-le Lääne-Nigula Varahaldus välisõhu saasteloa andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.
5. Teha käesolev korraldus teatavaks AS-le Lääne-Nigula Varahaldus, Lääne-Nigula Vallavalitsusele ja Keskkonnainspeksioonile.
6. Teha välisõhu saasteluba kättesaadavaks Keskkonnaameti keskkonnateenuste portaalis (<https://eteenus.keskkonnaamet.ee/>).
7. Käesolev korraldus jõustub teatavakstegemisest

Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul korralduse teatavaks tegemisest arvates, esitades vaide korralduse andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Sulev Vare
juhataja
Lääne regioon

Teadmiseks:

1. AS Lääne-Nigula Varahaldus
2. Lääne-Nigula Vallavalitsus
3. Keskkonnainspeksioon

Liia Krumm
välisõhu spetsialist
Hiiu-Lääne-Saare regioon